

GROEI & BLOEI

Als je van tuinen en tuinieren houdt

APELDOORN

GROENSNIPPERS

In deze uitgave onder andere:

Theetuinen

Open Tuinendag

Landelijke Finale Bloemschikken op Appeltern

Boekbespreking Groen in Apeldoorn

Mei 2024 - 52e jaargang nr. 2

Van de voorzitter

Ik realiseer me dat ik u erg heb laten schrikken. Zo stond ik nog vanaf de lessen naar u toe te spreken en zo lag ik doodziek in het Gelre ziekenhuis op de oncologieafdeling met een heel korte levensverwachting. Maar na 5 weken chemo en allerlei scans, echo's en wat dies meer zij, ben ik nu weer thuis en is de behandeling afgerond. De knappe dokters in het Gelre hebben mij tot zover gebracht. Ik functioneer bijna weer als vanouds en heb mijn taak als uw voorzitter weer op mij genomen.

Ondertussen is de afdeling gewoon doorgedraaid dankzij de overige bestuursleden, die daarvoor grote inspanningen hebben moeten doen. Mijn bewondering en dank gaat daarom naar hen. We kregen te horen dat Corrie Hennekes, onze ex-secretaris en nu gewoon bestuurslid, ook erg ziek is. Ik wens haar veel sterkte toe.

Het jaarprogramma loopt zoals verwacht. Alleen de moestuincursus heb ik moeten annuleren omdat ik daar zelf de docent van ben.

Ik wens u een fijne zomer en hoop u weer te zien bij een van onze activiteiten.

Mart Nederhof

Inhoud

2	Van de voorzitter
2	Tienke Koning stelt zich voor
3	Activiteitenkalender
4-6	Lezingen, excursies en cursussen
8-9	OpenTuinendag
10	Boekbespreking 'Groen in Apeldoorn'
11	Tentoonstelling 'Bloom' op Het Loo
11	Landelijke Finale Bloemschikken
11	Theetuinen
12	Column Anita ten Wolde
12	Mijn 1000-soorten-tuin
14	Kennismaken met onze tuinclubs
14	Column Moestuin Havenpark
15	Haiku
15	Ledennieuws
15	Vooraankondiging ONKB 2024

Ons nieuwste bestuurslid stelt zich voor

Tienke Koning, geboren in Groningen en opgegroeid aan de rand van de Waddenzee op een boerderij met een enorme siertuin. Sinds een jaar of 30 woon ik Apeldoorn (Zevenhuizen). Toen ik nog werkte was ik veel op reis en weinig thuis. Mijn tuin leed hieronder. Sinds ik met pensioen ben probeer ik beter voor m'n tuin en de grote vijver te zorgen, maar de vrijwilligersklussen die ik doe houden me wel een beetje van dit voornemen af. Ik werk met heel veel plezier als publieksbegeleider op Paleis het Loo. Ik zit in de Raad van Toezicht van Stichting de Klup en van Zorgzaam in Apeldoorn. Sinds kort ben ik het 5e lid van het bestuur van Groei & Bloei Apeldoorn. Ik ben vicevoorzitter en neem een stukje van de PR over van Mart. In het verleden deed ik geregeld iets voor de centrale G&B-organisatie in Zoetermeer, zo ken ik de organisatie dus goed. Ik kijk uit naar de samenwerking met jullie allemaal!

Activiteitenkalender

- 21 mei Lezing 'Kansen en bedreigingen van klimaatverandering op bomen' door Henry Kuppen
- Diverse data in juni, juli, augustus en september: Theetuinen - zie pagina 11
- 5 juni Start cursus Beplantingsplan (voorjaar)
- 6 juni 1e dagexcursie per bus naar Midden Brabant
- 8 en 9 juni Appeltern Plantenfestijn; 8 juni Landelijke Finale Bloemschikken met Dicky Lammersen
- 15 juni Open Tuinendag
- 27 t/m 29 juni 3-daagse tuinenreis per bus naar Duitsland
- 2 augustus 2e dagexcursie per bus naar Utrecht/Gelderland
- 28 augustus Start workshop Tuinontwerp (najaar)
- 17 september Lezing 'Siergrassen: Ja of nee?' door Han van der Burgh
- 19 september Start Bloemschikcursus Gevorderden
- 24 september Start Bloemschikcursus Beginners/Vervolg Beginners
- 25 september Start workshop Beplantingsplan (najaar)
- 26 september Start Bloemschikcursus Vervolg Beginners/Gevorderden
- 15 oktober Lezing 'Paddenstoelen, betoverde bloemen van de herfst' door Frans van Bussel
- 15 oktober Stekjesmarkt aansluitend op de lezing
- 9 november Oost Nederlands Kampioenschap Bloemschikken in Voorst
- 19 november Lezing 'De Vier Jaargetijden' door Leo Brand

Lezingen

'Siergrassen: Ja of nee?' op 17 september door Han van der Burgh.

Stipa gigantea

Siergrassen Ja of nee! Ik probeer de voordelen en nadelen van dit fantastische gewas onder het licht te brengen. Hoofdzakelijk over of je sommige grassen beter niet of wel kunt aanplanten. In de beginfase van de lezing voeg ik nog iets extra toe: "Is het belangrijk hoe we tuinieren?"

'Paddenstoelen, betoverde bloemen van de herfst' op 15 oktober door Frans van Bussel.

Wie vindt paddenstoelen niet mooi, mysterieus en misschien wel magisch ..... Wilt u meer weten van die geheimzinnige paddenstoelenwereld? In deze kleurrijke presentatie wordt u meegenomen in de schimmige wereld van de zwammen.

De herfst is bij uitstek de tijd van de kleurrijke paddenstoelen, maar ook in andere seizoenen kunnen we genieten van deze prachtige zwammenwereld.

U krijgt inzicht in hoe paddenstoelen groeien, hun bouw en de ingenieuze manieren van sporenverspreiding en voortplanting. Ook hun onmisbare functie in de natuur als opruimers komt aan bod, alsmede andere functies zoals voedsel, medicijnen en zelfs kleding. Welke paddenstoelen zijn eetbaar en welke giftig. De biotopen, voorkeursplekken van paddenstoelen komen aan de orde. Tot slot worden de veranderingen in de paddenstoelenflora belicht en de noodzaak van beheer en bescherming van deze rijke floragroep. Frans van Bussel is voormalig docent Natuuronderwijs op de PABO en voormalig directeur Regionaal Centrum voor Natuur en Milieucommunicatie (NMC) Zeist, oud-voorzitter KNNV Afdeling Zeist, Heuvelrug en Kromme Rijn, IVN-Natuurgids en verhalenverteller.

'De vier jaargetijden' op 19 november door Leo Brand.

Ieder jaargetijde heeft zo zijn bekoring maar toch hebben de meeste mensen wel hun voorkeur. Zo vindt de een de lente helemaal het einde (hoewel het eigenlijk pas het begin is). Een ander dweept weer met de herfst. De zomer kan iedereen meestal wel bekoren maar voor de winter zijn maar weinig liefhebbers te vinden, uitgezonderd dan de wintersportliefhebbers. Toch, als we onze ogen goed de kost geven, blijkt dat alle jaargetijden zeer aantrekkelijk kunnen zijn. Eigenlijk is er voor iedereen het hele jaar door wel wat te beleven. Ik hoop u met deze lezing een heel klein beetje deelgenoot te maken van al deze jaargetijden die de revue passeren.

Busexcursies

Dagexcursie donderdag 6 juni Midden-Brabant.

De afdeling Apeldoorn gaat op 6 juni naar Midden-Brabant. De bus vertrekt om 8.00 uur vanaf de Dubbelbeek met als bestemming Loon op Zand. Daar stoppen we bij Het Witte Kasteel en daarna bezoeken we Hof 't Einde. Ons derde adres is Tuin De Beukenhof in Sleeuwijk. Als laatste gaan we, traditioneel, naar een kwekerij. Dat is vandaag Kwekerij Bijenkans in Groenekan. De kosten van deze dag bedragen € 45,00 voor leden en hun huisgenoten en € 54,00 voor niet-leden. Meer informatie staat op de website apeldoorn.groei.nl en daar kan je je ook inschrijven.

(foto Kwekerij de Bijenkans)

Dagexcursie vrijdag 2 augustus Utrecht/Gelderland.

Deze excursiedag wordt georganiseerd door de afdeling Deventer en de inschrijving staat ook open voor onze afdeling. Op deze dag rijden we eerst naar Leusden om daar de tuinen Groot Sandbrink en Hubertushof te bezoeken. Twee grote tuinen waarbij de eerste het best is te omschrijven als landschappelijk, terwijl bij de tweede het karakter vooral wordt bepaald door de zichtlijnen. De derde tuin is Villa Sprezzatura in Nijmegen. De reiscommissie heeft deze tuin ook 'voorgekeken' en was onder de indruk van het bijzondere en prachtige ontwerp van de tuin en de combinatie huis en tuin. Omdat we altijd sympathie voelen voor kleine ambachtelijke kwekerijen sluiten we de dag ditmaal af bij Kwekerij Hof te Dieren in Dieren.

Kosten en start van de inschrijving zijn op dit moment (eind april) nog niet bekend. Houd de website van G&B Deventer in de gaten.

(foto Hubertushof)

Cursussen

Workshops Tuinontwerp en Beplantingsplan

Vindt u het moeilijk om een basisplan voor uw tuin (of een gedeelte hiervan) te maken? En wilt u daarvoor uw kennis over ontwerpen vergroten? Dan is de workshop Tuinontwerp misschien wat voor u!

Of heeft u misschien juist geen idee hoe u een border in de tuin naar uw zin mooi kunt opbouwen? En wilt u meer informatie over planten, bomen, standplaats, toepassing van planten in de tuin, kleur etc.? En wilt u die verkregen kennis dan ook gebruiken om voor uw eigen tuin een (deel)beplantingsplan te gaan maken? Dan is de workshop beplantingsplan misschien wat voor u!

De workshop wordt gegeven door Anneke Stolk van Annaparte Tuinontwerp.

Tuinontwerp: 1e avond op woensdag 28 augustus 2024.

Beplantingsplan: 1e avond op woensdag 25 september 2024.

Voor beide workshops geldt: tweede avond in overleg. Meer informatie en aanmelden op de website apeldoorn.groei.nl onder het kopje Activiteiten

Eigentijds bloemschikken Najaar 2024

In de tweede helft van september starten weer de cursussen bloemschikken. Per les wordt er een werkstuk gemaakt aan de hand van een vooraf opgegeven thema. De thema's variëren van klassiek tot modern en er wordt rekening gehouden met seizoenen en feestdagen. Een week voor aanvang van de cursus krijg je de thema's voor alle 6 lessen toegestuurd.

Er wordt gewerkt in b.v. oase, gaas of glazen buisjes. Het werken met natuurlijke materialen (takken van fruitbomen, schors van plataan e.d.) komt ook aan de orde.

Trends en laatste ontwikkelingen worden gevolgd, zodat een arrangement altijd een eigentijdse uitstraling heeft. Een cursus bestaat uit 6 lessen van 2 uur om de 14 dagen. De lessen van Naomi beginnen 19.30 u uur en die van Simone om 20.00 u.

Ondergrond en materiaal dienen door de cursist zelf te worden aangeschaft.

Lokatie: Wijkcentrum "De Stolp" Violierenplein 101 7329 DR Apeldoorn (Eglantier).

Cursusgeld: leden € 54,00 en niet-leden €66,00.

Informatie en opgave: Dicky Lammersen tel. 06-12448830 of d.lammersen46@gmail.com
Of via de website: apeldoorn.groei.nl

Cursusdata:

BEGINNERS/VERVOLG BEGINNERS met Simone Benneker op dinsdagen om 20.00 u. 24 september, 8 en 22 oktober, 5 en 19 november, 3 december.

VERVOLG BEGINNERS/GEVORDERDEN met Simone Benneker op donderdagen om 20.00 u. 26 september, 10 en 24 oktober, 7 en 21 november, 5 december.

GEVORDERDEN met Naomi Huisman op donderdagen om 19.30 u. 19 september, 3, 17 en 31 oktober, 14 en 28 november.

Kijk voor een *fotoimpressie* van de voorjaarscursussen op apeldoorn.groei.nl onder Activiteiten> Workshops en Cursussen>Bloemschikken>Foto-impressie

Superleuk!!

Wil je een cursus gaan doen, maar weet je niet wat je kunt verwachten? Lees dan wat Marja van der Boom op ons verzoek heeft geschreven over de cursus Bloemschikken voor beginners.

Mijn ervaringen zijn zeer positief. Ik vind het ontzettend gezellig en leer erg veel op zo'n cursusavond. Hoe gaat in zijn werk? De zeer

bekwame en vrolijke docente Simone geeft heel enthousiast instructie. Zij vertelt tevoren wat er de volgende avond wordt aangeleerd. Welke materialen heb je nodig, waar moet je op letten bij het kopen van bloemen en blad, welke vaas of schaal kan je gebruiken en wat is de invloed daarvan op het te maken bloemstuk. Ook vertelt ze waar je materiaal kunt kopen (bijv. bij de kringloop).

Vlak voor de avond slaat af en toe de stress toe. Welke schaal/vaas heb ik nog op voorraad, wat heb ik nodig aan blad, welke bloemen ga ik gebruiken, en waar koop ik die bloemen zonder dat ik een kapitaal kwijt ben? Gaandeweg word ik er makkelijker in en ga ik van de voorbereidingen steeds meer genieten! Ik verzamel heel veel materiaal vanuit de natuur.

Dan de avond zelf. De cursisten komen ruim op tijd zodat alle bloemen uitgesteld kunnen worden en de plek ordelijk wordt ingericht. Inmiddels worden de bloemen over en weer bewonderd en wordt uitgewisseld waar ze zijn gekocht (even

onthouden voor de volgende keer!). Om acht uur start Simone met de uitleg. Ze vertelt hoe je het stuk gaat maken, waar je op moet letten, hoe je het handig aanpakt. Daarna gaat iedereen van start. Het moet wel even gebeuren in inmiddels nog maar een uur. De wangen worden roder en roder, links en rechts bemoedigt men elkaar en hulptroupen worden ingeroepen. In ons geval is dat Simone: "de reddende engel"! Dit wordt erg gewaardeerd door mij!

Om half tien worden de werkstukken besproken en wordt er eerlijk feedback gegeven wat er nog beter kan of dat het gewoon prima is gedaan! Daarna gaan de werkstukken op de foto en alle foto's worden per app naar de cursisten verstuurd. Om tien uur, nadat alles weer netjes is opgeruimd, verlaat iedereen het pand, al dan niet blij met het resultaat.

Ik heb weer zin in de volgende avond!!!

Asselsestraat 24, 7311 EL Apeldoorn | www.deboshommel.nl | @deboshommel | Open: Di - Za 09:30 - 17:30

Tuinieren met de natuur.

- Ideeën en advies
- Ontwerp en aanleg
- Milieuvriendelijk onderhoud
- Levering van alle beplanting
- Bestrating
- Snoeien en zagen
- Vijvers

Mart Nederhof
Telefoon: 06-54270820
E-mail: info@martgroen.nl

Bel of mail voor een vrijblijvend gesprek in en over uw tuin.

IK TEKEN JOUW TUIN
jouw ideale tuin in 3 stappen

tuinontwerp
beplantingsadvies
levering plantgoed
aanplanten tuin
begeleiding aanleg
onderhoudsadvies en ander maatwerk!

Laat me weten hoe ik voor jou van betekenis kan zijn:
Elsbeth van Dam - 06-28817602 - info@iktekenjouwtuin.nl - www.iktekenjouwtuin.nl

BLOEMENMAGAZIJN
MARGRIET

Kerkweg 45
8167 PG Oene

KWEKERIJ GROLLEMAN

www.kwekerijgrolleman.nl

info@kwekerijgrolleman.nl

Tel.: 0578 - 641505

Zin in een nieuwe of andere tuin?

Mijn passie is om voor iedere tuin, ongeacht vorm en afmeting, een ontwerp te maken dat helemaal naar uw zin is!

Anneke Stolk • Apeldoorn • T: 06-30562904
W: www.Annaparte.nl • E: info@Annaparte.nl

Ook uw advertentie in dit blad?

Zie de achterzijde voor meer informatie.

Van der Velde voor een bijzonder assortiment

Za. 25 mei
Pelargoniumdag

Za 27 juli
Pluk-Inspiratie-Dag
(info zie agenda site)

- 3500 rassen Fuchsia's
- 400 rassen Pelargoniums
- webshop Fuchsia's en Pelargoniums
- eenjarige zomerbloeiers, kuipplanten
- pluktuin bloemen en kleinfruit
- arrangementen voor groepen

Borchgraverweg 3a Heerde tel: 0578-695727
www.kwekerijvandervelde.nl

Open Tuinendag 15 juni 2024

Dit jaar zijn de tuinen alleen op zaterdag open. We hebben een aantal nieuwe adressen gevonden, o.a. in De Parken. Tussen 10.00 en 16.00u staan de poorten open en laten de eigenaren je graag hun tuin zien. Kijk voor vertrek ook op de website voor actuele informatie: er kan onverhoopt wat veranderd zijn.

Brigitte Brand, Prins Mauritslaan 13 Apeldoorn

Onze tuin is ontworpen door Ineke Koning en in 2013 aangelegd. Het is een strakke tuin, met vijvers, stenen paadjes en royale terrassen. Qua beplanting streven we echter naar losheid, met veel vaste planten, enkele kleine bomen en achterin een moestuin met kas. Bij een van de terrassen is schaduw en koelte gecreëerd door een pergola met kiwi, blauwe regen en trompetbloem. Blikvangers zijn pioenrozen, de Elisabethroos, druiven en kleurrijke borders.

Marjan Heijkamp, Prins Mauritslaan 26 Apeldoorn

Deze besloten stadstuin is in 2023 voor een groot deel nieuw aangelegd en nu een combinatie van oude en nieuwe elementen. Langs de erfgrans een mix van oude bomen en heesters als rododendron en hortensia. Daarbinnen strakke lijnen door toepassing van lange paden en pergola's, taxusblokken en veel nieuwe plantvakken met een variëteit aan vaste planten. Laat je verrassen.

Steve L'Homme, Prins Mauritslaan 32 Apeldoorn

Mijn kleine tuin is gesitueerd op een onverwachte plek: een parkeerplaats. Door planten in de grond te combineren met hang- en klimplanten is het kleurenpalet van een kunstwerk ontstaan. Hier zie je wat er mogelijk is als je in een versteende omgeving een paar tegels weghaalt!

Ries en Wil Dunsbergen, Catharinalaan 6 Apeldoorn

In de relatief kleine tuin worden middels een vakverdeling, bloemen, fruitheesters, groenten en kruiden gecultiveerd. Het achterliggende idee is de belangstelling voor het verdwijnen van oude levenspatronen. Zoals bijvoorbeeld beschreven door Paolo Cognetti maar ook door eigen ervaring in Afrika en onze jeugd. Vooral het laatste proberen we in onze tuin vast te houden. Genieten van flora maar ook van praktisch gebruik.

Betty de Vries, Catharinalaan 7 Apeldoorn

Dit is een echte romantische liefhebberstuin. Schitterende struiken, bomen en een veelvoud aan geurende rozen en bloeiende bloemen wisselen elkaar af. De tuin in Engelse stijl laat niet alleen zonminnende planten zien, maar ook schaduwborders met verschillende bijzondere planten.

Nicolette Schraa, Blekersweg 28 Apeldoorn

Mijn tuin is een ruime stadstuin in een afwijkende vorm, de achtertuin is als een taartpunt. Het is een echte bloementuin, geen gazon (meer) en met een vijver en een kleine kas. De bloemen heb ik met grassen, heesters, hagen en wat kleine bomen afgewisseld. Kortom, de tuin is een bloemrijk geheel waar elk seizoen iets bloeit. Een paar zitplekken maken het tot een, vind ik, heerlijke tuin om in te werken en te ontspannen!

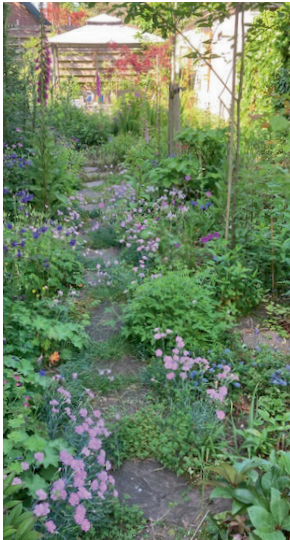

Alet van der Woude, Prinses Beatrixlaan 106 Apeldoorn

De tuin is sinds 2014 langzaamaan veranderd van een bostuin in een siertuin met een moestuin-gedeelte. De tuin oogt nog relatief jong door de aanplant van veel nieuwe jonge bomen en planten. Wandel over slingerende paadjes, en ontdek een kleine en een grotere vijver, vogelbosjes en diverse zitplekken. Het is geen perfecte tuin zonder onkruid, maar wel een met verrassende elementen waarin het heerlijk vertoeven is.

Etty Koops, Treverilaan 16 Apeldoorn

In mijn nog jonge tuin (2021) is aandacht voor biodiversiteit en duurzaamheid. Ik heb heel veel bomen en heesters waaronder een 'minibos' met 9 verschillende inheemse bomen/struiken (was een actie van Intratuin/WNF) aangeplant als haag. Regenwater vangen we op in een grote tank en vandaaruit lopen er druppelslangen de tuin in. Tussen de voegen van de oude straatstenen

ligt 'green sand', een vulkaansteen die CO2 bindt. Ik heb natuurlijk ook veel bloemen, het is voornamelijk een wilde tuin met veel kleur.

Hans Luiten en Jacqueline Dragt, Blaarschoten 5 Klarenbeek

Kom kijken bij 'Hosta la Vista' te Klarenbeek. Er is sinds 2018 veel veranderd in de tuin van ongeveer 5200 m2. Het was een wildernis, en samen met hardwerkende vrienden is de jungle ontgonnen. In de perken staat nu een keur aan 'net-even-iets anders' planten en natuurlijk staan er ongeveer 400 hosta's. We hebben een tuin die niet alleen voor mensen, maar ook voor de insecten en vogels aantrekkelijk is. Ieder jaar tellen we meer soorten vogels, vlinders, wilde bijen en libellen.

Willemijn Groen, Treverilaan 45, Apeldoorn

Toen we hier 4 jaar geleden kwamen wonen had de tuin weinig groen en veel tegels. In de zomer heel heet en bij regen een zwembad. Dat wilden wij graag anders, meer klimaatvriendelijk. Nu genieten wij van de vijver, planten en het daarbij behorende leven in onze tuin. Het is een fijne, knusse plek, door onszelf aangelegd waarbij we geprobeerd hebben zoveel mogelijk materiaal te hergebruiken.

Moestuin Havenpark, Korte Molenstraat 4 Apeldoorn

Hier worden groente, fruit, kruiden en bloemen gekweekt op biologische wijze. In de zomer is de tuin op zijn hoogtepunt. Een vrolijke mix van geuren, kleuren, smaken en klanken. Een soort tuinsymfonie dus. Een lust voor oog, oor en mond.

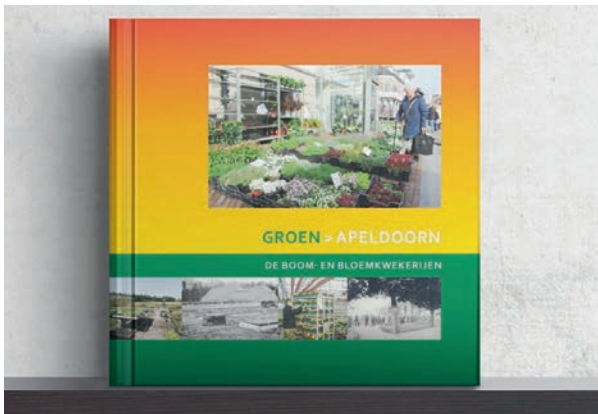

Boekbespreking

Groen in Apeldoorn, de boom- en bloemkwekerijen.

Een heel interessant boek, geschreven door Dick Veenhuizen. Als jongetje zag hij prachtige planten in de bloemisterij Het Loo in Apeldoorn. Deze interesse leidde hem naar de archieven van CODA, waar hij constateerde dat er vroeger in Apeldoorn veel boom- en bloemkwekerijen gevestigd waren. Een deel bestaat nog. Paleis het Loo stimuleerde de kwekerij-brancher in Apeldoorn. Vanaf 1686 werden de Hollandse baroktuinen aangelegd op initiatief van Stadhouder Willem III en zijn vrouw. Jachthuis het Loo was zelfvoorzienend, dus waren er kwekerijen waar bijzondere bloemen en planten, maar ook groenten en fruit werden verbouwd. Van Apeldoorn was nog geen sprake.

De stadhouder werd in 1689 gekroond tot koning van Engeland en breidde zijn jachtslot uit tot paleis. Door de nieuwe grandeur van het Loo ontwikkelden zich in de omgeving landgoederen waarbij siertuinen werden aangelegd en kwekerijen werden opgezet. Door geregeld verblijf van de Oranjes op de Veluwe kozen in de loop van de 18e eeuw meer welgestelden voor Apeldoorn als hun woonplaats en lieten om hun villa's tuinen aanleggen. Dit betekende werk voor kwekers. Hun kwekerijen werden rondom de toenmalige bebouwing aangelegd.

Dick Veenhuizen spitte voor zijn boek ook het archief van de afdeling Apeldoorn van de Koninklijke Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde (KMTP), nu Groei & Bloei, door. De Apeldoornse afdeling werd opgericht in 1883 op initiatief van Koning Willem III. De koning zette zich ook in voor de bebouwing van de Veluwe. Diverse boomkwekerijen kwamen van de grond. Deze bedrijven werden in de 20e eeuw door de bevolkingsgroei naar de buitenranden en de dorpen rondom Apeldoorn 'verdreven'.

Koning Willem III liet Apeldoorn in 1876 aansluiten op het spoorwegnet. In dit jaar kwam ook het Oranje Park gereed. Dit bracht nieuwe groei voor Apeldoorn, want de natuurlijke en gezonde omgeving lokte veel renteniers en oud-Indiëgangers uit het westen. In die tijd legde Willem III op het Loo zijn Arboretum – tuin met veel soorten bijzondere bomen aan. Zo groeide in deze omgeving de interesse voor bomen. Wat werd aangelegd moest ook worden bijgehouden en zo ontstond de interesse en liefde voor tuinieren. De KMTP richtte zich niet alleen op vergroting van kennis bij professionele kwekers, maar promoveerde bij de burgers van Apeldoorn de verzorging van hun tuinen. Rond 1875 startte de ene na de andere bloemkwekerij. De eerste bloemenwinkels volgden vanaf begin 1900. De KMTP, nu Groei & Bloei, afdeling Apeldoorn is van grote betekenis geweest voor het groene karakter van Apeldoorn. Alle beroepskwekers waren lid! Goed tuinbouwonderwijs in deze omgeving was belangrijk. Veel lagere tuinbouwscholen zijn in die tijd opgericht (b.v. de agrarische school in Twello). Belangrijk was ook de goede relatie met vaklieden van de tropische landbouwschool in Deventer. In die tijd werden al lezingen en cursussen gegeven en prachtige tentoonstellingen georganiseerd. Begin 20ste eeuw was bloemen kweken niet meer een luxe en dit was het sein voor de KMTP om zich te richten op tuinier-liefhebbers en sierteelt. Voor kwekers ontstond zo een nieuwe markt.

Het boek behandelt individuele kwekers en de ontwikkeling van hun bedrijven door de tijd, de gemeentelijke kwekerij, boomkwekerijen en kwekers in de omringende gemeenten van Apeldoorn en beschrijft belangrijke bloemententoonstellingen die in Apeldoorn werden gehouden.

Er is een kaartje toegevoegd, waarop de kwekerijen in Apeldoorn terug zijn te vinden. Een heerlijk boek – uitgegeven door de Vereniging Oud Apeldoorn - voor mensen met oog voor hun omgeving, voor tuinliefhebbers, voor mensen die houden van geschiedenis en natuurlijk vooral voor Groei & Bloei-ers en Apeldoorners. Van harte aanbevolen, dus! Groen Apeldoorn is te koop voor €24,95 in de boekhandel of in Primera winkels.

Tienke Koning

Ga voor een uitgebreidere beschrijving van het boek naar apeldoorn.groei.nl onder Diversen.

Uitgaanstips

Tentoonstelling 'Bloom' op Paleis het Loo

Wat maakt bloemen zo aantrekkelijk? De geur, kleur of korte bloeitijd? Ze zijn er maar heel even. Prinses Mary II hield veel van bloemen in allerlei vormen. De Engelse prinses maakte dit belangrijke exportproduct populair. De tentoonstelling 'Bloom' reist door de tijd en prikkelt ál je zintuigen. In 'Bloom' staan 17e-eeuwse bloemstillevens, de blik van nu, groen vakmanschap, de herkomst van bloemen en Mary's hobby's centraal. Te zien vanaf 20 april. Meer info op paleishetloo.nl/bezoek/agenda/bloom.

Theetuinen

Theetuinen zijn gezellige middagen met andere Groei & Bloeiërs bij iemand in de tuin. Het gaat om het ontmoeten. Er is geen programma. Wel wordt er een presentielijst bijgehouden en een vrijwillige bijdrage gevraagd voor de consumpties. Het is de bedoeling dat u op het aangegeven tijdstip aanwezig bent. **U kunt zich tot 2 dagen van tevoren via de site van Groei & Bloei Apeldoorn aanmelden.** Kunt u zich niet digitaal aanmelden dan kunt u contact opnemen met de secretaris. Let op: het aantal plekken per tuin is beperkt, maximaal 8 personen. Dus wacht niet te lang! Vol is vol! Na aanmelding krijgt u een bevestigingsmail van de betreffende tuin met de contactgegevens en het complete adres. Bent u op het laatst toch verhinderd, meldt u zich dan ook weer tijdig af bij de gast tuin.

Zondag 2 juni 2024 van 10.00 - 12.00 uur bij Peter, Loseweg, Apeldoorn
Donderdag 13 juni 2024 van 14.00 - 16.00 uur bij Dorien, 1e Wormenseweg, Apeldoorn
Donderdag 27 juni 2024 van 19.00 - 21.00 uur bij Willemien, 1e Wormenseweg, Apeldoorn
Zaterdag 29 juni 2024 van 14.00 - 16.00 uur bij Helma/Gerrit, Heliosstraat, Apeldoorn
Zaterdag 6 juli 2024 van 14.00 - 16.00 uur bij Karin, Wendelaan, Apeldoorn
Zondag 14 juli 2024 van 14.00 - 16.00 uur bij Lia, Arnhemseweg, Apeldoorn
Woensdag 24 juli 2024 van 14.00 - 16.00 uur bij Jacqueline, Oude Zwolseweg, Wenum Wiesel
Vrijdag 2 aug 2024 van 14.00 - 16.00 uur bij Esther, 2e Beukenlaan, Apeldoorn
Donderdag 8 aug 2024 van 19.00 - 21.00 uur bij Lia, Arnhemseweg, Apeldoorn
Dinsdag 13 aug 2024 van 14.00 - 16.00 uur bij Peter, Loseweg, Apeldoorn
Woensdag 21 aug 2024 van 14.00 - 16.00 uur bij Willemien, 1e Wormenseweg, Apeldoorn
Vrijdag 30 aug 2024 van 10.00 - 12.00 uur bij Helma/Gerrit, Heliosstraat, Apeldoorn
Zondag 1 sep 2024 van 14.00 - 16.00 uur bij Dorien, 1e Wormenseweg, Apeldoorn
Donderdag 12 sep 2024 van 14.00 - 16.00 uur bij Etty, Treverilaan, Apeldoorn

We wensen alle deelnemers en bezoekers gezellige bijeenkomsten.

Landelijke Finale Bloemschikken tijdens Appeltern Plantenfestijn 2024.

In het weekend van 8 en 9 juni 2024 wordt voor de tweede keer het Plantenfestijn in Bloemenpark Appeltern georganiseerd. Het thema voor dit weekend is 'Kleurrijk Tuinfeest'.....

Op zaterdagmiddag vindt de Landelijke Finale Bloemschikken plaats. **Dicky Lammersen** van onze afdeling gaat hieraan meedoen, omdat zij vorig jaar oktober bij het Oost Nederlands Kampioenschap Bloemschikken op de tweede plaats is geëindigd. Er zijn in totaal 15 genodigde deelnemers die net als Dicky bij de regiokampioenschappen tot de top 3 hoorden. Zij zullen in de categorieën amateur, student en semi-prof de strijd aangaan door middel van het maken van een verrassingsarrangement. Aan het einde van de dag wordt in elke categorie de 'Appeltern trofee' uitgereikt. Kom kijken en Dicky aanmoedigen! Er is die dag nog veel meer te zien op het Plantenfestijn, zoals een fantastische plantenmarkt en 200 inspiratietuinen. Ons nieuwste bestuurslid Tienke Koning was er vorig jaar en ze was razend enthousiast.

Bomen

Ik ben dol op bomen en dan vooral die grote oude reuzen. Zeer imponerend. Ik bewonder ze graag, raak ze aan en soms omhels ik ze zelfs. Er gaat zo'n kracht van uit! In mijn tuin staat ook zo'n gigant. Een kastanje van minstens een eeuw oud. Misschien geplant toen het huis gebouwd werd in 1913 of misschien zelfs eerder.

Hij staat op mijn oprit en is een gemeentelijk monument. Het is een favoriete schuilplaats van eksters, vlaamse gaaien en duiven. Hij gaat al bijna weer bloeien met mooie witte toortsen. Nadeel daarvan is dat er kleverige beschermblaadjes van af vallen. Ze plakken overal aan vast en je neemt ze onder je zolen mee naar binnen. Daarna volgt een tapijt van witte bloemblaadjes. Ziet er mooi uit totdat het gaat regenen. Dus op tijd vegen. Even rust in de zomer en in de herfst ligt de oprit zo vol dat ik met een sneeuwschep de bladeren verwijder. Soms denk ik wel eens stiekem: mooie boom, maar ...not in my backyard. Nee, dat is niet eerlijk. Hij is goed voor de zuurstof en voor allerlei dieren. Niet klagen dus. Helemaal niet als ik ooit weer een keer de boomklever zie. Dat was zo bijzonder!

Naast de kastanje staan twee enorme dennen. Ze wedijveren om de hoogte met de kastanje. Ze vangen in ieder geval wel wat fijnstof op want ik woon aan een vrij drukke weg en dat is dan weer mooi meegenomen.

In de achtertuin staat een Liriodendron tulipifera. Wat een prachtige naam is het toch! Het is de echte tulpenboom. Hij kan wel 20 meter hoog worden, niet zo'n handige keuze voor een stadstuin. Hij heeft in de zomer schitterende bloemen die op tulpen lijken, maar ook de bladeren hebben de vorm van een tulp. Verder heb ik nog een pruimenboom in leivorm die veel pruimen geeft. Pruimenjam met rozemarijn en gember is een heerlijke combinatie. Aan de zijkant, vlak voor het keukenraam, staat een krentenboompje. Dit is een betere keuze voor een kleine tuin. Aan de boom hangt vogelvoer zodat ik vanuit de keuken de koolmeesjes en ook de muisjes kan observeren terwijl ze van het voer

snoepen. En dan heb ik nog sierappelboompjes in leivorm in de voortuin. Vol bloesem en kleine appeltjes.

Zoals je leest heb ik genoeg bomen, in alle soorten en maten. Ik heb mijn kastanjeboom nog nooit een knuffel gegeven, misschien moet ik dat toch eens doen, maar dan wel in het donker.

Anita ten Wolde- Huernink
www.anitastuin.wordpress.com

Mijn 1000-soorten-tuin

In de winter heb ik voor dit project vanuit mijn warme kamer vogels gespot die op het voer in de tuin afkwamen. Ik telde 15 soorten. In huis maakte ik kennis met wat daar liep of vloog. Vroeger deed ik hen te kort door ze simpelweg 'beest' te noemen en buiten te zetten. Nu maak ik een foto (met mijn mobiele telefoon) om hen via de app Obsidentify op naam te brengen. Zo bleek ik mijn huis te delen met de bruine aardkruiper, de schorszakspin, het goudoogje en de hommelnestmot. Wat zijn ze mooi als je ze op een (vergrote) foto ziet!

Goudoogje

Vanaf maart ben ik de tuin ingegaan. Onlangs heb ik een half uurtje naast de Euphorbia amygdaloides gestaan. Ongelooflijk hoeveel insecten hierop afkomen. Ik zag de slanke driehoekszweefvlieg, het vosje (een hommelt), de zwartbronzen zandbij en de kraamwebspin. Die laatste jaagde op de knutjes die op de bloemen zaten, mooi om te zien.

Op 10 april had het IVN Luc Hoogenstein, de bedenker van het idee, uitgenodigd om over deze hobby te vertellen. Hij deed dat heel aanstekelijk. Ik heb nu 55 verschillende soorten geteld en merk dat ik veel aandachtiger in mijn tuin kijk. Niet meer alleen naar de planten, maar naar alles er omheen. Je krijgt er veel verwondering en kennis bij. En het is heerlijk verslavend!

Marijke Mol

welKOOP

Het adres voor tuin & dier.

We zijn er voor alle doeners. Voor iedereen die er blij van wordt om lekker buiten bezig te zijn. En te zorgen voor alles wat groeit en bloeit, het hele jaar door. Als doener vind je bij ons precies wat je zoekt: een praktisch aanbod en gedegen advies. Van iemand die er echt verstand van heeft. Het hele jaar door en bij elk weertype weet Welkoop wat er nú te doen is in de tuin. We weten hoe je goed voor dieren zorgt. En wat je daarvoor nodig hebt en hoe je dat aanpakt.

Tot snel in de winkel!

welKOOP

Weet wat te doen.

Welkoop Apeldoorn West
Laan van Spitsbergen 89

Levende tuinen

- Aanleg en onderhoud
- Regenwater hergebruiken
- Duurzame materialen

Stip
Hoveniers

0577-491851

stiphoveniers.nl

**TUINCENTRUM
TULLEKENSMOLEN**

*Voor al uw tuinplanten en
bomen in een
mooie groene omgeving*

Tullekensmolenweg 37, 7361 EN Beekbergen, 066 606 3131
www.tuincentrumtullekensmolen.nl

wim van munster

BLOEMSIERKUNST

Koninginnelaan 35, 7315 BK Apeldoorn, Tel.: 055 5225051, www.wimvanmunster.nl

Kennismaken met onze tuinclubs

Naast de verschillende tuinclubs heeft Groei & Bloei Apeldoorn ook een Vijverclub. Op een zonnige maandagmorgen toog ik naar Willemien Eilander om haar te interviewen over deze Vijverclub. Willemien is 4 jaar geleden vanuit het westen in Apeldoorn komen wonen.

Willemien: "Omdat ik een grote tuin heb en niet veel kennis op het gebied van tuinieren, leek het mij leuk om me bij Groei & Bloei Apeldoorn aan te sluiten. Tegelijkertijd een goede gelegenheid om andere gelijkgestemde mensen te ontmoeten. Het eerste jaar begon natuurlijk met corona en er waren niet veel activiteiten. Corrie Hennekes heeft mij toen gebeld om te vragen of ik in een tuinclub mee wilde doen als dat weer mogelijk was. Zodoende ben ik bij de tuinclub Jasmijn terecht gekomen en daarna bij de Vijverclub".

De Vijverclub is juli 2021 opgestart door Peter Kapel en Lia Baltus en Willemien werd er al snel bij gevraagd. De Vijverclub telt nu zo'n 9 leden en komt iedere 2de woensdag van de maand bij elkaar. En net als bij de tuinclubs bereidt ieder lid een bijeenkomst voor. Het verschil met de tuinclubs zit hem dan vooral in dat er natuurlijk in de vijver van de gastvrouw/heer getuurd wordt! Vaak wordt er ook een watertestje gedaan. Je kan dan ook met elkaar bespreken waar je tegen aan loopt met je vijver of tips uitwisselen. En na de koffie trekken ze er dan op uit. Meestal naar een beek of een vijver in de buurt en ze onderzoeken dan samen wat daar zoal leeft of te vinden is qua beplanting. Wat Willemien ook fijn vindt is dat ze terecht kan met vragen. Er is altijd wel iemand in de Vijverclub app-groep die met een tip komt waardoor ze weer verder kan. Superhandig en snel! En zo wordt haar vijver steeds weer wat mooier!

Meedoen? Opgeven kan via onze website bij Activiteiten>Tuinclubs.

Omdat dit de laatste tuinclub is van de afdeling die zich voorstelt, wordt deze rubriek veranderd in:

Ik geef het 'tuinharkje' door aan..?

Een nieuwe rubriek waarin de laatst geïnterviewde, de volgende aankondigt. En dan vooral iemand die wat betekend heeft voor haar/hem of waarvan je denkt dat die echt wel iets nieuws te vertellen heeft waar anderen ook hun voordeel mee kunnen doen. Bij Willemien kwam ... naar boven. Maar dat lezen jullie wel in de volgende Groensnipper!

Karin Nieman

Moestuin Havenpark

Half **december** hebben we weer blad gekregen van de gemeente om te verdelen over de lege bedden. December is de maand van feestelijke bijeenkomsten, zo ook in de moestuin, waar de vrijwilligers hebben kunnen genieten van een uitgebreide (kerstsoep)lunch.

Begin **januari** worden in de koude kas raapstelen en spinazie gezaaid, maar door de vorst is de opbrengst in maart niet groot. In de wintermaanden is er minder te doen in de moestuin. Om niet helemaal stil te vallen, bieden we de liefhebbers een alternatief aan om toch bij elkaar te komen. Eén van de vrijwilligers start een cursus botanisch tekenen: elke laatste vrijdag van de maand. De komende maanden staan meer activiteiten op de planning.

Tussen de eerste en tweede vorstperiode zijn opnieuw raapstelen en spinazie gezaaid, waarvan de opbrengst in maart beduidend hoger ligt dan de eerste zaai.

Door oneigenlijk gebruik van de minibieb en de daardoor ontstane klachten zijn door leerlingen van Aventus (afsluitbare) deuren gemaakt, die in maart geplaatst zijn.

Da Capo is een stichting voor buitenlandse vrouwen. Ze zijn ook een moestuin begonnen. Wij hebben betongaas en tuingereedschap gegeven en geholpen bij het in elkaar zetten van een gereedschapsschuurtje.

We zijn genomineerd voor de prijs voor Diversiteit & Inclusie. Dit is een Apeldoorns initiatief dat bedoeld is voor bedrijven, organisaties, individuen en groepen die zich op een inspirerende manier inzetten voor een inclusief Apeldoorn. De prijs ging aan onze moestuin voorbij. Moestuin Havenpark doet mee aan het 1000-soorten-tuin project. Het hele jaar 2024 gaan we in de moestuin uitzoeken wat er allemaal vliegt, kruipt, spontaan groeit, zwemt, ritselt, kwettert, springt, fladdert, zoemt en zingt.

In **februari** hebben we de eerste twee stronken witlof geoogst.

Het nieuwe insectenhotel heeft een groen dak gekregen.

De zoete aardappel en chayote zijn in/op aarde gelegd om te spruiten. Eind maart heeft een van de drie soorten zoete aardappelen spruiten gekregen en de chayote, is helaas verschrompeld. De knoflook is gepoot en eind maart zichtbaar. Mart wordt opgenomen in het ziekenhuis. Het is schrikken. Besloten wordt dat 3 personen gezamenlijk proberen de moestuin 'te runnen'. De verkoop van de moestuin staat on hold.

Begin **maart** begonnen met het zaaien van bonen. Mart volgt ons via de moestuinapp en geeft advies.

Begin **april** is het gevoelsmatig nog steeds geen lente: regen, regen, regen..... Maar eindelijk wordt het beter met enkele dagen temperaturen boven de 20 graden. Tijdelijk helaas.

Bart Feenstra

Diversen

Haiku

gemaakt door Andries Drost, een van onze oudste leden.

**Een tuin vol tegels
blokkeert het bodemleven
Alles gaat hier dood**

In het vorige nummer voldeed de haiku niet aan de regel van 5-7-5 lettergrepen door een foutje van de redactie. Daarom hier de juiste weergave:

**Het houten huisje
is voor het tuingereedschap
je kunt er schuilen**

Ledennieuws

In 2023 waren zes leden 25 jaar lid van Groei & Bloei: A.H. Brinks, J.H. Castelein, G.L. ten Cate, F.M. Dekker-Jansen en T.A. Duiker.

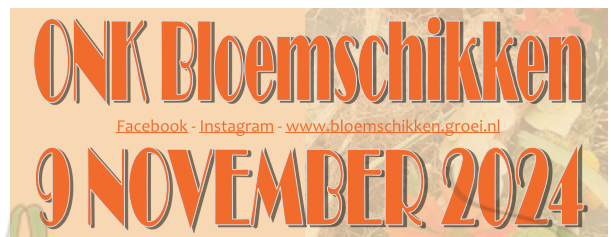
Twee van hen werden tijdens de ALV in februari beloond met een oorkonde en welgemeend applaus.

Wij kregen helaas bericht van het overlijden van ons actief lid Thea Brunekreef.

Inschrijving open

Je kunt je al inschrijven voor de Oost Nederlandse Kampioenschappen Bloemschikken in Voorst op 9 november 2024. Dit is een wedstrijd voor amateurs en studenten. Het thema dit jaar is 'Floral Fashion'. Er is ook een workshop voor wie nog nooit eerder aan een kampioenschap deelnam. Meer informatie op bloemschikken.groei.nl/oost

Fotoverantwoording

De foto's zijn gemaakt door leden van Groei & Bloei Apeldoorn, tenzij anders vermeld.

Afdelingsinformatie

Afdeling Apeldoorn van Groei & Bloei is een actieve, lokale vereniging van tuinliefhebbers. Via de volgende kanalen kunt u volgen wat er zo al te doen is:

- **Groensnippers** is het afdelingsblad en verschijnt in januari, mei en september. Het wordt met ingang van 2024 standaard als pdf aan elk lid van de afdeling gemaïld. Op aanvraag kan een gedrukt exemplaar worden toegestuurd per post. Zie hiervoor onze website.
- **Nieuwsflits** wordt regelmatig per mail verstuurd om actuele zaken onder de aandacht te brengen. Om de Nieuwsflits te ontvangen moet u zich aanmelden. Dat kan via de link rechts onderaan de homepagina van de website apeldoorn.groei.nl
- **Website:** apeldoorn.groei.nl
- **Facebook:** facebook.com/GroeiBloeiApeldoorn
- **Algemeen emailadres:** info@apeldoorn.groei.nl

Bankgegevens: NL 82 TRIO 0320 1603 51 t.n.v. Afd. Apeldoorn vd KMTP

Adres- en e-mailwijzigingen en opzeggingen lidmaatschap Groei & Bloei (voor 1 oktober): Groei & Bloei, Postbus 485, 2700 AL Zoetermeer of ledenadministratie@groei.nl

BESTUUR

Voorzitter: Mart Nederhof

06-54270820; voorzitter@apeldoorn.groei.nl

Secretaris: Alet van der Woude 06-14832209;

secretaris@apeldoorn.groei.nl

Penningmeester: Willemien Eilander

06-21811167;

penningmeester@apeldoorn.groei.nl

Algemeen bestuurslid 1: Corrie Hennekes

06-17885913

Algemeen bestuurslid 2: Tienke Koning

06-10132594; rhapsodie@wxs.nl

Postadres bestuur:

Postbus 2492 7302 ER Apeldoorn

Advertentietarieven GROENSNIPPERS

Formaat	per keer	per jaar (3x)
1/8 A4		
ca. 8x6 cm staand	€ 27,50	€ 75,00
1/4 A4		
ca. 8 x 12 cm staand of liggend	€ 45,00	€ 125,00
1/2 A4		
ca. 16 x 12 cm liggend	€ 84,00	€ 250,00

info: advertenties@apeldoorn.groei.nl

COMMISSIES

Communicatie

Groensnippers, Nieuwsflits en Website:

-Redactie Groensnippers: Marijke Mol, ETTY

Koops en Karin Nieman

redactie@apeldoorn.groei.nl

-Nieuwsflits en Webmaster: Harrie van Langen

webmaster@apeldoorn.groei.nl

-Algemeen lid: Mart Nederhof

Facebook: groei & bloei apeldoorn e.o.

Karin Nieman, Mart Nederhof

Contact: via Facebook Messenger

Bloemschikken

Dicky Lammersen

06-12448830; d.lammersen46@gmail.com

Pytsje Kuiken

Open Tuinen

Marijke Mol en Corrie Hennekes

opentuinen@apeldoorn.groei.nl

Duurzaam

Anneke Stolk, Mart Nederhof; info@annaparte.nl

Lezingen

Anneke Stolk info@annaparte.nl

Kopij voor de volgende GROENSNIPPERS graag uiterlijk 15 augustus 2024 verzenden aan: redactie@apeldoorn.groei.nl met de omschrijving 'kopij Groensnippers 2024-3'.